

**Protokół Nr 42/2023
wyjazdowego posiedzenia
Komisji Strategii Rozwoju
z 18 maja 2023 r.**

**siedziba Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Elblągu,
ul. Świętego Ducha 25**

1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji Strategii Rozwoju, p. Jolanta Szulc otworzyła wyjazdowe posiedzenie Komisji Strategii Rozwoju Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego i przywitała członków Komisji, zaproszonych uczestników posiedzenia oraz przedstawicieli mediów. Następnie stwierdziła wymagane quorum.

Obecni członkowie Komisji:

1. p. Szulc Jolanta – Przewodnicząca Komisji,
2. p. Kluge Grażyna – Wiceprzewodnicząca Komisji,
3. p. Gorczyca Stanisław,
4. p. Jaskulska Sylwia,
5. p. Kazimierczuk Marcin,
6. p. Kuchciński Marcin,
7. p. Słoma Jarosław,
8. p. Ulewicz Bożenna,
9. p. Żuchowski Henryk.

Nieobecni członkowie Komisji:

1. p. Czemiel Paweł,
2. p. Prokop Grzegorz,
3. p. Piotrowska Jolanta.

Goście uczestniczący w posiedzeniu Komisji:

1. p. Wcisła Jerzy, Senator RP,
2. p. Wróblewski Witold, Prezydent Elbląga,
3. p. Zgliński Arkadiusz, Dyrektor Spółki, Zarząd Portu Morskiego w Elblągu.

2. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji poinformowała, że członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia. Następnie zapytała, czy są uwagi do porządku obrad. W związku z brakiem uwag poddała pod głosowanie porządek obrad Komisji.

Za przyjęciem porządku posiedzenia głosowało 9 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

Przyjęty porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.

3. Zapoznanie się z działalnością i rozwojem Kanału Żeglugowego na Mierzei Wiślanej oraz Portu Morskiego w Elblągu.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu nr 41/2023 z 25 kwietnia 2023 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

3. Zapoznanie się z działalnością i rozwojem Kanału Żeglugowego na Mierzei Wiślanej oraz Portu Morskiego w Elblągu.

Członkowie Komisji przed posiedzeniem Komisji udali się do Kapitanatu Portu Nowy Świat, gdzie zapoznali się z działalnością i rozwojem Kanału Żeglugowego na Mierzei Wiślanej.

Kapitan Portu przedstawił zakres inwestycji obejmującej budowę drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską i etapy jej realizacji. Radni mieli możliwość obejrzenia i zapoznania się z funkcjonowaniem m.in. kanału żeglugowego ze służą i konstrukcją zamknięć (bram) oraz stanowisk oczekiwania od strony Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego. Zostali również zaproszeni do budynku Kapitanatu Portu, gdzie zobaczyli nadrzędny system sterowania dwoma mostami obrotowymi i bramami śluzy.

Następnie członkowie Komisji przejechali do Elbląga, gdzie przepłynęli 900-metrowy odcinek toru wodnego na rzece Elbląg prowadzący do Portu Morskiego w Elblągu. Podczas rejsu Dyrektor Spółki Zarządu Portu Morskiego w Elblągu, p. Arkadiusz Zgliński, przedstawił najważniejsze informacje dotyczące infrastruktury portowej i funkcjonowania portu.

W dalszej kolejności członkowie Komisji udali się do siedziby Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Elblągu, gdzie odbyło się posiedzenie Komisji.

Przewodnicząca Komisji, p. Jolanta Szulc zaprosiła do zabrania głosu Prezydenta Elbląga, p. Witolda Wróblewskiego.

Prezydent Elbląga, p. Witold Wróblewski korzystając z prezentacji multimedialnej przedstawił działalność oraz plany rozwojowe Portu Morskiego w Elblągu.

Na wstępie przybliżył zebranym historię Portu, a następnie podkreślił, że budowa kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną otwiera szansę na dalszy jego rozwój oraz uniezależnienie portu od Królewca, zaznaczając jednak, że przekop jest to pierwszy etap całości, która jest potrzebna do pełnego wykorzystania portowego potencjału.

Następnie Prezydent Elbląga poinformował, że powierzchnia portu wynosi ponad 404 ha, w tym w granicach Gminy Miasto Elbląg ponad 264 ha, a w granicach Gminy Elbląg ponad 139 ha. Kolejno omówił strukturę własnościową gruntów na terenie Portu Morskiego w granicach administracyjnych Miasta Elbląga (Gmina Miasto Elbląg 30%, Skarb Państwa 24%, tereny prywatne 46%).

W dalszej części p. Witold Wróblewski przeszedł do kwestii pogłębienia 900 metrów toru wodnego na rzece Elbląg. Zazaczył, że opinia niezależnego eksperta, do którego wystąpił o wykonanie ekspertyzy prawnej, wskazuje, że Prezydent Miasta nie może wydatkować środków na pogłębienie toru wodnego na rzece Elbląg, ponieważ tor należy do Skarbu Państwa, więc inwestycja leży w kompetencji rządu. Podkreślił, że wydatkowanie środków z miejskiego budżetu na ww. cel byłaby złamaniem prawa i naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. Poinformował zebranych, że przedmiotowa ekspertyza została wysłana do Ministerstwa Infrastruktury.

Kolejno p. Witold Wróblewski podał przykład Szczecina, gdzie w ubiegłym roku Urząd Morski pogłębił na rzece Odrze odcinek 64 km do głębokości 12,5 m bez partycypacji w kosztach Prezydenta Szczecina i Prezydenta Świnoujścia.

Wskazał także, że port w Elblągu nie będzie portem, który będzie mógł być zaliczany do portów strategicznych (takich jak Gdańsk, Gdynia, Szczecin czy Świnoujście, gdzie zawijają statki o ładowności 100 tys. ton), ponieważ do Portu w Elblągu, po pogłębieniu toru wodnego, wpłyną statki o ładowności maks. 5 tys. ton.

Dodał także, że infrastruktura portu jest obecnie w pełni przygotowana do przyjmowania statków towarowych i pasażerskich oraz wyraził nadzieję, że dzięki bezpośredniemu dostępowi do morza i pogłębieniu do końca toru wodnego, port w pełni wykorzysta swój potencjał.

W dalszej kolejności Prezydent Elbląga poinformował, że wartość dotychczasowych inwestycji infrastrukturalnych i portowych zrealizowanych przez elbląski samorząd, dzięki wsparciu Unii Europejskiej, wynosi ponad 100 mln zł. Wyjaśnił że środki zostały przeznaczone m.in. na budowę terminali towarowego i pasażerskiego, trasy Unii Europejskiej, nowej mariny żeglarskiej, hangaru, mostów zwodzonych, a także nabrzeży na Bulwarze Zygmunta Augusta. Dodał także, że w trakcie realizacji jest rewitalizacja Wyspy Spichrzów (budowa nowoczesnego biurowca oraz przebudowa zachodniego nabrzeża rzeki Elbląg).

Następnie Prezydent Elbląga podjął temat budowy obrotnicy statków i wyjaśnił, że wniosek, który skierował do Marszałka Województwa, dotyczy realizacji inwestycji we współpracy elbląskiego samorządu z Urzędem Morskim w Gdyni. Zaznaczył, że wybudowanie obrotnicy nie będzie możliwe bez wejścia w grunty, które należą do miasta, stąd propozycja współpracy.

Na zakończenie Prezydent Elbląga przedstawił planowane inwestycje w elbląskim porcie i ponownie podkreślił, że pogłębienie przez rząd toru wodnego na rzece Elbląg, będącego własnością Skarbu Państwa, umożliwi wykorzystanie szans, jakie daje elbląskiemu portowi przekop Mierzei Wiślanej.

Przewodnicząca Komisji podziękowała Prezydentowi Elbląga, p. Witoldowi Wróblewskiemu za wystąpienie i otworzyła dyskusję.

Radny Stanisław Gorczyca również wyraził zdanie, że pogłębienie toru wodnego powinno zostać sfinansowane ze środków budżetu państwa. Następnie zapytał o kwestie techniczne związane z przebudową obrotnicy oraz jaki procent wszystkich nakładów stanowi realizacja tej inwestycji.

Wicemarszałek Województwa, p. Marcin Kuchciński zwrócił uwagę, że Prezydent Elbląga w przedstawionej prezentacji poruszył powyższe kwestie. Poinformował także, że budowa obrotnicy jest jednym z elementów projektu strategicznego „Rozwój portu morskiego w Elblągu” zgłoszonego w ramach Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027.

Ponadto wyraził zdanie, że zasadniczym problemem w przedmiotowej sprawie jest brak dialogu, podziału zadań i ustalenia kompetencji.

Następnie Przewodnicząca Komisji oddała głos senatorowi RP, p. Jerzemu Wciśle. Tytułem wprowadzenia, p. Jerzy Wcisła nadmienił, że po uzyskaniu mandatu senatora, założył Parlamentarny Zespół Dróg Wodnych, który zajmuje się aktywizacją transportu wodnego.

Następnie przypomniał historię idei przekopu przez Mierzę Wiślaną, podkreślając, że była ona inicjatywą samorządu województwa elbląskiego (w latach 90-tych), mającą na celu aktywizację subregionu elbląskiego i subregionu Zalewu Wiślanego.

Kolejno poruszył kwestię procedowania w Sejmie RP spraw związanych z budową kanału żeglugowego na Mierzei Wiślanej na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat.

W dalszej części Senator RP, p. Jerzy Wcisła zwrócił uwagę m.in., że w uchwale w sprawie budowy kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną, wskazano, że inwestycja zostanie w całości sfinansowana z budżetu państwa. Dodał, że jeżeli w kosztach miałby partycypować samorząd, to zgodnie z Ustawą o portach i przystaniach morskich, może to nastąpić po podpisaniu z nim porozumienia. Podkreślił, że samorządowi nigdy takiego porozumienia nie przedstawiono.

Kontynuując p. Jerzy Wcisła poinformował, że obecnie port w Elblągu ma zdolność przeładunkową 2 mln ton rocznie i dodał, że jeżeli tor wodny na rzece Elbląg zostanie pogłębiony, Port Morski w Gdańsku skieruje do Elbląga około 2,2 mln ton ładunków rocznie, wykorzystując tym samym potencjał portu.

Przewodnicząca Komisji podziękowała Senatorowi RP, p. Jerzemu Wcisłe za wystąpienie.

Następnie głos zabrał radny Jarosław Słoma. Na wstępie zwrócił uwagę, że w Polsce funkcjonuje 12 samorządowych oraz 17 państwowych portów morskich, do których drogi dostępne są utrzymywane przez państwo. Przypomniał, że w strategii rozwoju województwa została wpisana budowa drogi wodnej przez Mierzę Wiślaną i wyraził zadowolenie z realizacji inwestycji. Poddał natomiast w wątpliwość, czy osiągnięto cel rządowej inwestycji, tj. połączenia Portu Morskiego w Elblągu z Morzem Bałtyckim. Zdaniem radnego ten cel inwestycji nie został osiągnięty, w związku z czym są podstawy do zbadania sprawy przez NIK.

W dalszej kolejności radny Henryk Żuchowski przytoczył zapis z ustawy o samorządzie mówiący, że zadaniem samorządu jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Przewodnicząca Komisji zwróciła uwagę, że zgodnie z założeniami inwestycji, przekop Mierzei Wiślanej, pomimo że dotyczy województwa pomorskiego, jest szansą na rozwój Elbląga i Portu Morskiego w Elblągu.

W odniesieniu do powyższego senator Jerzy Wcisła wyjaśnił, że przekop Mierzei Wiślanej traktowany jest jako całość i stanowi inwestycję realizowaną na terenie województwa pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Dodał, że w nazwie inwestycji mówi się o przekopie Mierzei Wiślanej, ale jest to droga dostępowa między Bałtykiem a portem w Elblągu z torem wodnym na Zalewie Wiślanym.

Radny Dariusz Rudnik zwrócił się do Prezydenta Elbląga i zapytał, czy widzi drogę porozumienia z Rządem, aby Port w Elblągu i jego infrastruktura, jak najszybciej zostały wykorzystane dla dobra mieszkańców Elbląga. Zaznaczył, że jest to wspólny interes ogółu.

Następnie radny zapytał Wicemarszałka Województwa, p. Marcina Kuchcińskiego, czy samorząd kontynuuje rozmowy zmierzające do uruchomienia środków przeznaczonych na rozwój Portu Morskiego w Elblągu w nowej perspektywie finansowej UE. Podkreślił, że uważa za niedopuszczalne, że Komisja Europejska powołując się na to, iż rząd nie konsultował z nią przekopu Mierzei Wiślanej, nie udzieliła zgody na wykorzystanie tych środków.

Przewodnicząca Komisji poprosiła o udzielenie odpowiedzi. Jako pierwszy głos zabrał Wicemarszałek Województwa, p. Marcin Kuchciński, który poinformował, że KE miała wątpliwości związane z omawianą inwestycją i samorząd na dzień dzisiejszy nie ma zgody na realizację projektu strategicznego dot. rozwoju Portu Morskiego w Elblągu. Dodał także, że KE nie poleciła przesunięcia środków na inne działania, więc są one nadal przypisane do omawianego przedsięwzięcia. Ponadto wyjaśnił, że obecnie nie są prowadzone negocjacje, ponieważ nie jest na to odpowiedni moment, ale zapewnił, że Zarząd Województwa będzie dążył do tego, aby omawiane przedsięwzięcie było inwestycją strategiczną województwa.

Kolejno głos zabrał Prezydent Elbląga, p. Witold Wróblewski, który zadeklarował, że jest otwarty na rozmowy z przedstawicielami Ministerstwa Infrastruktury, z którymi podczas spotkań na Mierzei Wiślanej, została wypracowana wspólna koncepcja pogłębienia toru wodnego na rzece Elbląg (Urząd Morski w Gdyni zakupi pogłębiarkę, natomiast elbląski samorząd wyznaczy działki, na które trafi refulat). Ponadto dodał, że chce pozyskać środki unijne na budowę obrotnicy.

W dalszej części Prezydent Elbląga zaznaczył, że chcąc poznać opinię mieszkańców na temat dokapitalizowania przez rząd Portu Morskiego w Elblągu kwotą do 100 mln zł na pogłębienie toru wodnego w zamian za przejęcie pakietu większościowego spółki, zostało przeprowadzone badanie opinii mieszkańców w sprawie przyszłości Portu. Poinformował, że w głosowaniu wzięło udział ponad 11.200 osób, z których blisko 7.800 opowiedziało się za tym, aby port w Elblągu pozostał portem komunalnym.

Na zakończenie podkreślił, że jest otwarty na konstruktywne rozmowy z przedstawicielami rządu.

Następnie radny Jarosław Słoma zapytał, jak Elbląg, w przypadku funkcjonowania portu, poradzi sobie z dużą ilością towaru (szacunkowo 2,5 mln ton) do przetransportowania. Poprosił o informację, czy w związku z powyższym rząd proponował zwiększenie dostępności kolejowej do Elbląga poprzez budowę nowej linii kolejowej (szprychy).

Senator Jerzy Wcisła odpowiedział, że Elbląg nie jest ujęty w sieci szybkich połączeń kolejowych.

Kolejno radny Marcin Kazimierczuk zapytał Wicemarszałka Województwa, kiedy Zarząd Województwa przystąpi do ponownych negocjacji z Komisją Europejską w sprawie pozyskania 40 mln euro na modernizację elbląskiego portu.

Wicemarszałek Województwa, p. Marcin Kuchciński odpowiedział, że Zarząd Województwa przystąpi do negocjacji mając pewność, że będą one najbardziej skuteczne, czyli wówczas, kiedy pojawią się nowe argumenty mogące przekonać KE. Dodał, że obecnie brakuje tych nowych argumentów.

Następnie wywiązała się rozmowa radnego Henryka Żuchowskiego i senatora Jerzego Wcisły na temat podstaw przekazania przez rząd 50 mln zł. Senator Jerzy Wcisła wyjaśnił, że środki nie są skierowane na rozwój portu w Elblągu - chodzi o dokończenie drogi dostępowej do portu, co zgodnie z ustawą, jest zadaniem państwa.

Jako ostatni głos zabrał radny Stanisław Gorczyca, który zaproponował, aby posiedzenie Komisji zakończyło się apelem do rządu, aby ten kontynuował inwestycję w zakresie dostępności do portu poprzez pogłębienie toru wodnego, dzięki czemu skorzysta Elbląg i cały region.

Na zakończenie Przewodnicząca Komisji zaznaczyła, że wszystkim zależy na dokończeniu inwestycji, rozwoju Elbląga oraz województwa. Następnie podziękowała za wypowiedzi i zakończyła dyskusję.

4. Sprawy różne i wolne wnioski.

Nie zgłoszono.

5. Zatwierdzenie Protokołu nr 41/2023 z 25 kwietnia 2023 r.

Przewodnicząca Komisji zapytała, czy są uwagi do Protokołu Nr 41/2023 z 25 kwietnia 2023 r. W związku z brakiem uwag zarządziła głosowanie.

Za pozytywnym przyjęciem Protokołu głosowało 8 Członków Komisji, przeciw - 0, wstrzymało się – 1

6. Zakończenie posiedzenia.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodnicząca Komisji, p. Jolanta Szulc podziękowała za udział w obradach Komisji. Następnie zamknęła wyjazdowe posiedzenie Komisji Strategii Rozwoju w dniu 18 maja 2023 r.

**Przewodnicząca Komisji
Strategii Rozwoju**

Jolanta Szulc

Sporządziła:

Beata Kantolak